

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15026376	Punta Candieira	Cedeira	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
ELE	Electricidade e electrónica	CBELE11	Electricidade e electrónica	Ciclos formativos de grao básico	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP3016	Instalación e mantemento de redes para transmisión de datos	2023/2024	9	206	247

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	MARÍA PATRICIA VÁZQUEZ FREIRE
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Estas persoas exercen a súa actividade por conta allea en empresas de ámbito privado para realizar funcións de montaxe e mantemento de redes de transmisión de datos en pequenos contornos. Estes traballos deben contar sempre con supervisión de nivel superior e baixo a regulación do Regulamento Electrotécnico de baixa Tensión e da Normativa das Infraestruturas Comúns de Telecomunicacións.

Poderán desempeñar a función de realizar operacións auxiliares de instalación e mantemento de redes para transmisión de datos tales como:

- Identificación de equipamentos, elementos, ferramentas e medios auxiliares de sistemas de transmisión de voz e datos.
- Montaxe de equipamentos e sistemas de comunicacións.
- Configuración básica de redes locais con e sen fíos.
- Montaxe de equipamentos, canalizacións e soportes.
- Tendido de cables.
- Mantemento de usuario ou de primeiro nivel.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Elementos de redes de transmisión de voz e datos.	Selección de elementos de redes de transmisión de voz e datos.	70	30
2	Canalizacións, soportes e armarios en redes de transmisión de voz e datos.	Montaxe de canalizacións, soportes e armarios en redes de transmisión de voz e datos.	30	15
3	Cableamento de redes de voz e datos.	Despregamento do cableamento de redes de voz e datos.	22	8
4	Instalación de elementos e sistemas de transmisión de voz e datos.	Instalación de elementos e sistemas de transmisión de voz e datos.	60	23
5	Configuración básica de redes locais.	Desenrolo da configuración básica de redes locais.	55	20
6	Capacidade emprendedora.		5	2
7	Normas de prevención de riscos laborais e de protección ambiental.	Normas, medios e sistemas de prevención de riscos laborais e de protección ambiental.	5	2

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Elementos de redes de transmisión de voz e datos.	70

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Selecciona os elementos que configuran as redes de transmisión de voz e datos, e describe as súas principais características e funcións	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícanse os tipos de instalacións relacionadas coas redes de transmisión de voz e datos
CA1.2 Identifícanse os elementos (canalizacións, medios de transmisión, antenas, armarios, racks, caixas, etc.) das redes de transmisión de voz e datos
CA1.3 Clasifícanse os tipos de medios de transmisión (par de cobre, cable coaxial, fibra óptica, etc.) empregados nas redes de transmisión de voz e datos
CA1.4 Determinouse a tipoloxía das caixas (registros, armarios, racks, caixas de superficie, de empotrar, etc.) empregadas nas redes de transmisión de voz e datos
CA1.5 Descríbense os tipos de fixacións (tacos, bridas, parafusos, porcas, grampas, etc.) de canalizacións e sistemas que se empregan nas redes de transmisión de voz e datos
CA1.6 Relacionáronse as fixacións de canalizacións e sistemas empregadas nas redes de transmisión de voz e datos co elemento que cumpra suxeitar

4.1.e) Contidos

Contidos
Instalacións relacionadas coas redes de transmisión de voz e datos. Elementos das redes de transmisión de voz e datos: canalizacións (tubos ríxidos e flexibles, canalizacións, bandexas, soportes, etc.), medios de transmisión (cable coaxial, par trenzado, fibra óptica, etc.), antenas, armarios, racks, caixas, e fixacións (tacos, bridas, parafusos, porcas e grampas). Instalacións de infraestruturas de telecomunicación en edificios: características. Sistemas e elementos de interconexión.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Canalizacións, soportes e armarios en redes de transmisión de voz e datos.	30

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Montaxe de canalizacións, soportes e armarios en redes de transmisión de voz e datos, identificando os elementos no plano da instalación e aplicando técnicas de montaxe	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Seleccionáronse as técnicas e as ferramentas empregadas para a instalación e a adaptación de canalizacións en redes de transmisión de voz e datos
CA2.2 Montáronse racks de transmisión de voz e datos, seguindo os procedementos recomendados
CA2.3 Identificouse nun plano do edificio ou nunha parte do edificio a situación dos elementos da instalación de rede de transmisión de voz e datos
CA2.4 Preparouse a colocación de caixas e canalizacións de redes de transmisión de voz e datos
CA2.5 Preparáronse e/ou mecanizáronse as canalizacións e caixas de redes de transmisión de voz e datos
CA2.6 Montáronse os armarios (racks) de redes de transmisión de voz e datos, interpretando o plano
CA2.7 Montáronse canalizacións, caixas, tubos, etc., de redes de transmisión de voz e datos, asegurando a súa fixación mecánica
CA2.8 Aplicáronse normas de seguridade no uso de ferramentas e sistemas utilizados para a montaxe de redes de transmisión de voz e datos

4.2.e) Contidos

Contidos
Montaxe de canalizacións, soportes e armarios nas instalacións de telecomunicación.
Técnicas de instalación e adaptación de canalizacións en redes de transmisión de voz e datos.
Ferramentas empregadas na instalación e na adaptación de canalizacións en redes de transmisión de voz e datos.
Montaxe de racks de transmisión de voz e datos.
Características e tipos das canalizacións: tubos ríxidos e flexibles, canles, bandexas, soportes, etc.
Preparación e mecanizado de canalizacións. Técnicas de montaxe de canalizacións e tubos.
Montaxe de canalizacións: tubos ríxidos e flexibles, bandexas, soportes, etc.
Normas de seguridade no uso de ferramentas e sistemas utilizados na montaxe de redes de transmisión de voz e datos.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Cableamento de redes de voz e datos.	22

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Desprega o cableamento dunha rede de voz e datos, e analiza o seu trazado	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Recoñecéronse os detalles dos medios de transmisión guiados utilizados en instalacións de redes de voz e datos durante o seu despregamento (categoría do cableamento, tipo de fibra óptica, espazos por onde que discorre, soporte para as canalizacións, etc.)
CA3.2 Utilizáronse os tipos de guías pasacables, indicando o xeito óptimo de suxeitar os cables e as guías
CA3.3 Cortouse e etiquetouse o cable
CA3.4 Etiquetáronse os medios de transmisión guiados de redes de voz e datos
CA3.5 Montáronse os armarios de comunicacións e os accesorios en redes de voz e datos
CA3.6 Montáronse e conectáronse as tomas de usuario e paneis de parcheamento en redes de voz e datos
CA3.7 Despregáronse redes de transmisión de voz e datos que empregan medios de transmisión sen fíos
CA3.8 Traballouse con base na calidade e na seguridade requiridas durante o despregamento de redes de voz e datos

4.3.e) Contidos

Contidos
Recomendacións na instalación do cableamento dos medios de transmisión guiados.
Técnicas para tender os medios de transmisión guiados.
Guías pasacables.
Identificación e etiquetaxe dos medios de transmisión guiados.
Armarios de comunicacións e os seus accesorios.
Tomas de usuario e paneis de parcheamento.
Despregamento de redes sen fíos de voz e datos.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Instalación de elementos e sistemas de transmisión de voz e datos.	60

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Instala elementos e sistemas de transmisión de voz e datos, recoñecendo e aplicando as técnicas de montaxe	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Ensambláronse os elementos de transmisión de voz e datos que consten de varias pezas
CA4.2 Identifícaronse os medios de transmisión de voz e datos en función da súa etiquetaxe ou das súas cores
CA4.3 Instaláronse e fixéronse os sistemas ou os elementos de transmisión de voz e datos (hubs, switches, routers, etc.) no seu lugar
CA4.4 Instaláronse e fixéronse os sistemas ou elementos de transmisión sen fíos de voz e datos (antenas, amplificadores, etc.) no seu lugar
CA4.5 Seleccionáronse as ferramentas adecuadas para a instalación de elementos e sistemas de transmisión de voz e datos
CA4.6 Conectouse o cableamento cos sistemas e os elementos de transmisión de voz e datos, asegurando un bo contacto
CA4.7 Colocáronse os embelecedores, as tapas e os elementos decorativos dos sistemas de transmisión de voz e datos
CA4.8 Aplicáronse normas de seguridade no uso de ferramentas á hora de instalar elementos e sistemas de transmisión de voz e datos

4.4.e) Contidos

Contidos
Características e tipos das fixacións. Técnicas de montaxe.
Montaxe de sistemas e elementos das instalacións de comunicación de voz e datos.
Ferramentas.
Instalación e fixación de sistemas en instalacións de comunicación de voz e datos.
Técnicas de fixación: en armarios e en superficie.
Técnicas de conexión dos medios de transmisión guiados.
Colocación de embelecedores, tapas e elementos decorativos.
Instalación e fixación de sistemas e elementos de transmisión sen fíos (antenas, amplificadores, etc.).

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Configuración básica de redes locais.	55

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA5 - Realiza operacións básicas de configuración en redes locais, en relación coas súas aplicacións	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA5.1 Descríbense os principios de funcionamento das redes locais
CA5.2 Identifícanse os tipos de redes e as súas topoloxías
CA5.3 Recoñécense os elementos das redes locais e identifícanse coa súa función
CA5.4 Descríbense os medios de transmisión das redes locais
CA5.5 Interpretáronse mapas físicos de diferentes redes locais
CA5.6 Representouse o mapa físico de diversas redes locais
CA5.7 Utilizáronse aplicacións informáticas para representar o mapa físico de diferentes redes locais

4.5.e) Contidos

Contidos
Características. Vantaxes e inconvenientes. Tipos. Topoloxías. Elementos de rede.
Identificación de elementos e espazos físicos dunha rede local.
Medios de transmisión das redes locais.
Cuartos e armarios de comunicacións.
Conectores e tomas de rede.
Dispositivos de interconexión de redes.
Configuración básica dos dispositivos de interconexión de redes con cables e sen eles.
Mapas físicos de redes locais.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Capacidade emprendedora.	5

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Recoñece as capacidades asociadas á iniciativa emprendedora, identificando os requisitos derivados da instalación de redes para transmisión de datos	SI

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Caracterízase o perfil de persoa emprendedora e describíronse os requisitos e as actitudes necesarias para a instalación de redes para transmisión de datos
CA6.2 Valórase a importancia da iniciativa individual, da creatividade, da colaboración, da motivación e da formación no éxito na instalación de redes para transmisión de datos
CA6.3 Recoñece os factores de risco inherentes á actividade emprendedora relacionada coa instalación de redes para transmisión de datos

4.6.e) Contidos

Contidos
A persoa emprendedora na instalación de redes para transmisión de datos.
Iniciativa, creatividade, colaboración, motivación e formación na instalación de redes para transmisión de datos.
O risco como factor inherente á actividade emprendedora relacionada coa instalación de redes para transmisión de datos.

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	Normas de prevención de riscos laborais e de protección ambiental.	5

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA7 - Cumpre as normas de prevención de riscos laborais e de protección ambiental, e identifica os riscos asociados, así como as medidas e os sistemas para os previr	SI

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA7.1 Identifícanse os riscos e o nivel de perigo que supón a manipulación de materiais, ferramentas, utensilios, máquinas e medios de transporte
CA7.2 Operouse coas máquinas respectando as normas de seguridade
CA7.3 Identifícanse as causas máis frecuentes de accidentes na manipulación de materiais, ferramentas, máquinas de corte e conformación, etc
CA7.4 Descríbense os elementos de seguridade (proteccións, alarmas, pasos de emerxencia, etc.) das máquinas e os sistemas de protección individual (calzado, protección ocular, indumentaria, etc.) que se deben empregar nas operacións de montaxe e mantemento
CA7.5 Relacionouse a manipulación de materiais, ferramentas e máquinas coas medidas de seguridade e protección persoal requiridas
CA7.6 Identifícanse as posibles fontes de contaminación ambiental
CA7.7 Clasifícanse os residuos xerados para a súa retirada selectiva
CA7.8 Valorouse a orde e a limpeza de instalacións e sistemas como primeiro factor de prevención de riscos

4.7.e) Contidos

Contidos
Normas, medios e sistemas de seguridade.
Identificación de riscos.
Determinación das medidas de prevención de riscos laborais.
Prevención de riscos laborais nos procesos de montaxe.
Sistemas de protección individual.
Normativa de prevención de riscos laborais.
Normativa de protección ambiental e tratamento de residuos.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

* As ensinanzas deste módulo se imparten en réxime presencial polo que é obrigatoria a asistencia do alumno a tódalas actividades previstas na programación. Os alumnos que non cumpran con esta asistencia de forma non xustificada poderán ser dados de baixa ou perder o dereito a avaliación continua.

* A non asistencia a clase no día da realización da proba escrita ou exame tipo práctico deberá ser debidamente xustificada e o xustificante terá que ser asinado por un médico ou profesional que poida emitir un xustificante coa causa da ausencia.

MÍNIMOS EXIXIBLES

Os contados mínimos que debe saber o alumno o final do curso son:

- * Identificar os elementos que configuran as redes de transmisión de voz e datos.
- * Configura pequenas instalacións de redes de transmisión de voz e datos.
- * Os montaxes de redes de transmisión de voz e datos.
- * Capacidades asociadas á iniciativa emprendedora.
- * Seguridade, prevención de riscos laborais e protección ambiental

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

* O módulo completo está dividido en unidades didácticas, cada unha das cales será avaliada mediante probas escritas e mediante a realización de prácticas ou exames prácticos. Para aprobar cada unidade didáctica hai que obter como mínimo cinco puntos (5.00).

A nota de cada unidade didáctica será

- Proba escrita: puntuará o 40% da nota da unidade didáctica
- Realización das prácticas ou exames prácticos (supostos prácticos, esquemas e montaxes) 60% de nota da unidade didáctica. É necesario realizar todas as prácticas marcadas coma obrigatorias e entregar a ficha-memoria cuberta na súa totalidade, así coma todos os boletíns de supostos prácticos marcados coma de entrega obrigatoria. No caso de que falta algunha práctica por realizar, ficha-memoria ou boletín por entregar, a parte práctica estará suspensa.

* A nota final do módulo será a media aritmética de todas as unidades didácticas. Para superar o módulo deberá cumprirse o seguinte:

- A nota media de todas as unidades didácticas é como mínimo cinco (5.00)
- Todos os mínimos exigibles foron superados (serán marcados como tal nas probas escritas e nas prácticas)

* Notas publicadas nos boletíns de avaliación:

Primeira Avaliación: a nota do boletín será a media aritmética das unidades didácticas do primeiro trimestre, despois de aplicar o redondeo.

Segunda Avaliación: a nota do boletín será a media aritmética das notas de todas as unidades didácticas do curso tomando a nota de cada unha con dous decimais e sen redondeo.

Para o cálculo da nota da segunda avaliación, teranse en conta as seguintes situacións:

- a) Todas as unidades didácticas aprobadas.

b) Algunha unidade didáctica suspensa e a media aritmética de todas as unidades didácticas é cinco (5) ou superior.

c) Algunha unidade didáctica suspensa e a media aritmética de todas as unidades didácticas é inferior a cinco (5)

No caso a) a media aritmética será superior a cinco (5.00), o módulo estará aprobado e a nota da segunda avaliación será a nota final do módulo.

No caso b) ao ser a media aritmética de todas as unidades didácticas cinco (5) ou superior o módulo estará aprobado e a nota da segunda avaliación será a nota final do módulo.

No caso c) o módulo estará suspenso e a nota da segunda avaliación será cuatro (4) ou inferior.

NOTA IMPORTANTE:

É necesario acadar os mínimos exixibles para superar o módulo. En cada proba escrita e en cada práctica informarase dos mínimos exixibles. Para que unha proba escrita ou unha práctica sexa considerada como aprobada hai que obter un cinco (5.00) e facer ben as partes sinaladas como mínimos exixibles

REDONDEO: Para facer os redondeos das notas acadadas terase en conta que cando os decimais sexan iguais ou superiores a 0.50, o redondeo farase por riba e cando os decimais sexan iguais ou inferiores a 0.49 o redondeo farase á baixa. Excepcionalmente, nas notas entre 4.50 e 4.80 o redondeo farase a baixa

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

- Alumnado con algunha unidade didáctica non superada (no primeiro trimestre e no segundo trimestre): Os alumnos con algunha unidade didáctica non superada, realizarán unha proba de recuperación que poderá ser unha proba por escrito, unha realización práctica no taller ou unha combinación de ambas. A nota será en proporción 40% da proba escrita y 60 % da proba práctica.

O alumnado se presentará unicamente as probas das unidades didácticas que non superase, considerando as outras superadas.

- Alumnado co módulo non superado (con algunha unidade didáctica aprobada): realizarán unha proba de recuperación que poderá ser unha proba por escrito, unha realización práctica no taller ou unha combinación de ambas. Isto farase no periodo de recuperación e terán que recuperar unicamente as unidades didácticas suspensas. A nota será en proporción 40% da proba escrita y 60 % da proba práctica.

- Alumnado con todas as unidades didácticas suspensas:

Terá que facer unha única proba que comprenderá unha parte teórica escrita e outra práctica con supostos similares os realizados o longo do curso. A nota final será en proporción 40% da proba escrita y 60 % da proba práctica.

- Alumnado co módulo pendente:

O alumno/a terá dereito a unha proba escrita e práctica que englobe os mínimos exixibles do módulo.

Para a cualificación das actividades de recuperación, aplicaranse os mesmos criterios que para a cualificación das actividades ordinarias

**** En cada avaliación , poderá facerse unha recuperación das partes suspensas. A nota obtida na recuperación fará media coas notas das partes aprobadas. En caso de obter na recuperación unha nota inferior a nota obtida no exame, para calcular a media utilizarase a nota mais alta.

A data de realización desta proba a porá o profesor en consenso co grupo de alumnos/as afectados/as mediante o sistema de votación dos alumnos/as con resultado de maioría simple; en todo caso, e se non existe consenso das partes en canto á data, prevalecerán os seguintes criterios:

- 1) A proba será despois da avaliación trimestral.
- 2) A proba realizarase dentro dos dous meses seguintes á finalización do trimestre
- 3) A data da proba será dentro do horario normal de clase
- 4) A data da proba será decisión do profesor en última instancia.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

* A avaliación destes alumnos farase coa avaliación final ordinaria de módulos.

* As probas que terán que superar serán as seguintes:

1. Un exame teórico de toda a materia programada do módulo e que pode constar dun ou varios exercicios.
2. Un exame práctico de toda a materia programada do módulo e que pode constar dun ou varios exercicios ou supostos prácticos.

A nota final do módulo será a media ponderada entre a parte teórica e a práctica (40% parte teórica e 60% parte práctica). Para acadar o aprobado a nota media debera ser un 5 ou superior.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Para realizar o seguimento da programación utilizarase o formulario MD.75.PRO.03 (seguimento da programación) no que se leva un control semanal da actividade docente no que se indican as actividades previstas e as realizadas indicando, se é o caso, as causas do incumprimento da programación.

A avaliación sobre a práctica docente permite establecer en que medida se acadaron os obxectivos planificados e se resultaron eficaces e axeitados. Esta avaliación levarase a cabo a partir de:

- * Os resultados da avaliación da aprendizaxe dos alumnos.
- * A propia avaliación feita polo alumnado dos materiais, actividades...
- * Enquisas cubertas polo alumnado sobre o que aprenderon, o que máis lles gustou, o que lles resultou máis difícil...
- * Debate entre os membros do Departamento.

A partir dos resultados obtidos na análise dos puntos anteriores o profesor se formulará algunhas preguntas:

- * ¿Cubrironse os obxectivos nun alto porcentaxe de alumnos?
- * De non ser así ¿Que factores influíron?
- * Dos factores relacionados a continuación: deseño das actividades, motivación, temporalización, recursos e coñecementos previos ¿Que cousas habería que rectificar?

Estes aspectos recolleranse na memoria anual e servirán para a elaboración da programación do curso seguinte e mellorar a práctica docente.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

* Ao comezo do curso sobre toda a materia e ao iniciar cada unidade didáctica que sexa orixe de unha unidade formativa farase unha avaliación inicial de diagnóstico sobre os contidos previos necesarios para abordar cada unidade mediante algunha das seguintes actividades:

1. Solucionar unha proba escrita consistente nun test de 10 ou 20 preguntas sobre os aspectos claves.
2. Realizar unha charla-coloquio con preguntas rápidas sobre os aspectos claves que se tratarán na unidade.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

A estrutura do grupo, integrado por un máximo de 22 alumnos, permite una atención individualizada polo que se considerará unha medida de reforzo consistente en exercicios prácticos moi conductistas con unha estrutura metodolóxica de pequenos pasos secuenciados en grado de dificultade para aqueles alumnos que o necesiten.

Para os alumnos con necesidades educativas especiais que necesiten unha adaptación curricular significativa, aprobada pola inspección de acordo co departamento de Orientación do centro, seguirase o indicado en dita adaptación curricular.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Teranse en conta os seguintes aspectos:

- * Asistencia e puntualidade, calquera das dúas trae consigo a perda de contidos e de traballos, o que suporá un atraso no proceso de aprendizaxe do alumnado.
- * Comportamento durante o desenvolvemento das clases, o respecto aos compañeiros, profesor e o material.
- * Participación activa na aula, reflectida no interese pola materia, iniciativa e capacidade para obter información con carácter autónomo.
- * Orde e pulcritude nos traballos realizados.
- * Predisposición para o traballo en equipo.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Faranse aquelas que se fixen no Departamento.

10. Outros apartados

10.1) Visita a empresa

O longo do curso tentarase facer unha visita a unha empresa da contorna.